

ETAP PARKOWY KONKURSU „POZNAJEMY PARKI KRAJOBRAZOWE POLSKI”

XVII EDYCJA 2017/2018

WYPEŁNIA UCZESTNIK KONKURSU:

IMIĘ i NAZWISKO:

.....

KLASA:

.....

SZKOŁA:

.....

INSTRUKCJA

Witamy Ciebie na Ogólnopolskim Konkursie „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski”. Przed Tobą test składający się z 25 pytań - 15 z nich to pytania ogólne, obejmujące wiedzę z zakresu biologii i geografii w gimnazjum. Pytania ogólne są takie same dla wszystkich uczniów biorących udział w konkursie i są przygotowywane przez koordynatora ogólnopolskiego, natomiast pozostałe 10 pytań dotyczy Parku Krajobrazowego, na terenie którego znajduje się Twoja szkoła - są one przygotowane przez jego pracowników. Pytania są testowe, jednokrotnego wyboru. Za każde prawidłowo rozwiązane zadanie można uzyskać 1 punkt.

Na rozwiązanie testu masz 30 minut. W teście zaznaczaj kółkiem prawidłową odpowiedź, a jeśli się pomyliłeś, skreśl krzyżykiem błędną odpowiedź i zaznacz ponownie kółkiem prawidłową.

W przypadku pozostałych pytań, postępuj zgodnie z poleceniami.

Powodzenia!

Koordinator Ogólnopolski

Zadanie 1. (0 – 1)

Park Krajobrazowy Puszczy Solskiej i Park Krajobrazowy „Lasy Janowskie” należą do największych w Polsce terenów występowania populacji tego gatunku ptaka. Zakreśl jego poprawną nazwę:

- A. cietrzew,
- B. nocek duży,
- C. jarząbek,
- D. głuszec

Zadanie 2. (0 – 1)

Osobliwością geologiczną Południoworodzoczańskiego Parku Krajobrazowego są formy skalne uznane za pomniki przyrody. Podaj jego nazwę:

- A. źródlika rzeki Tanew,
- B. 4 głazy narzutowe bez nazwy,
- C. Ostaniec denudacyjny „Duży Kamień”,
- D. Wychodnia skalna „Orli Kamień”

Zadanie 3. (0 – 1) Na którym z najdłuższych szlaków turystycznych Parku Krajobrazowego Pogórza Przemyskiego można wędrować przez trzy krainy geograficzne tj.: Pogórze Dynowskie, Pogórze Przemyskie i Góry Sanocko-Turczańskie.

Zakreśl prawidłową odpowiedź:

- A. Niebieskim,
- B. Czerwonym,
- C. Pątnicznym im. Jana Pawła II,
- D. Żółtym

Zadanie 4. (0 – 1) W której miejscowości Parku Krajobrazowego Gór Słonnych można zwiedzać galerie rzeźby pn. „Quo vadis” . Wybierz poprawną odpowiedź:

- A. Bezmiechowej,
- B. Serednicy,
- C. Tyrawie Wołoskiej,
- D. Tyrawie Solnej

Zadanie 5. (0 – 1) Jak nazywa się Park Krajobrazowy administrowany przez tut. Zespół, mający jako jedyny wokół, obszar otuliny:

- A. Park Krajobrazowy Pogórza Przemyskiego,
- B. Park Krajobrazowy „Lasy Janowskie,
- C. Parku Krajobrazowego Gór Słonnych,
- D. Południoworodzoczański Park Krajobrazowy

Zadanie 6. (0 – 1) Na obszarze tego Parku Krajobrazowego występuje nieliczna populacja wyjątkowo pięknie ubarwionego i rzadkiego ptaka (nazwa jego pochodzi od ubarwienia). Dobierz nazwę rodzajową tego ptaka do Parku Krajobrazowego, w którym można go spotkać. Zakreśl właściwe zestawienie:

- A. Park Krajobrazowy Puszczy Solskiej – kraska,
- B. Park Krajobrazowy Pogórza Przemyskiego – zimorodek,
- C. Południoworodzoczański Park Krajobrazowy – kraska,
- D. Parku Krajobrazowego Gór Słonnych – żoła

Zadanie 7. (0 – 1) Wiele miejscowości Parku Krajobrazowego Pogórza Przemyskiego charakteryzuje ciekawy układ przestrzenny z zabytkowej architektury ludowej o konstrukcji przysłupowej. Zaznacz poprawną nazwę miejscowości, w której najwięcej można zobaczyć zabytków o takich cechach:

- A. Kalwaria Paławska,
- B. Dubiecko,
- C. Przemyśl,
- D. Fredropol

Zadanie 8. (0 – 1) Wybierz poprawne zestawienie miejsca wypływu – źródeł rzeki Wiar i Parku Krajobrazowego na terenie, którego bierze ona swój początek:

- A. Turnica – Park Krajobrazowy Pogórza Przemyskiego,
- B. Góra Sobień – Park Krajobrazowy Gór Słonnych,

- C. Chwaniów – Park Krajobrazowy Gór Słonnych,
- D. Oratyk – Park Krajobrazowy Pogórza Przemyskiego

Zadanie 9. (0 – 1) Zakreśl nazwę Parku Krajobrazowego, na terenie którego zwiedzać można zabytek wpisany na listę UNESCO:

- A. Park Krajobrazowy pogórza Przemyskiego,
- B. Park Krajobrazowy „Lasy Janowskie”,
- C. Południoworoztoczański Park Krajobrazowy,
- D. Park Krajobrazowy Puszczy Solskiej

Zadanie 10. (0 – 1) Wędrując tym międzynarodowym szlakiem możemy zapoznać się z historią bohatera opisanego w powieści Jarosłwa Haszka. Podaj, w którym Parku Krajobrazowym przebiega ten szlak:

- A. Parku Krajobrazowym „Lasy Janowskie”,
- B. Parku Krajobrazowym Gór Słonnych,
- C. Parku Krajobrazowym Puszczy Solskiej,
- D. Południoworoztoczańskim Parku Krajobrazowym

Zadanie 11. (0 – 1)

Poniższe rysunki A-D obrazują cztery grupy roślin lądowych. Przyporządkuj te grupy do podanych opisów 1-4.

1. Rośliny te nie wykształcają prawdziwych organów, lecz podobne do nich chwytники, łodyżki i listki. W ich cyklu życiowym pokoleniem dominującym jest gametofit. Te niepozorne rośliny występują praktycznie na wszystkich obszarach Ziemi.
2. Sporofity tych roślin zróżnicowane są na organy wegetatywne; liście, korzenie i łodygi, które nie przyrastają na grubość. Bezpłciowo rozmnażają się przez zarodniki, z których kiełkują niepozorne, krótkotrwałe gametofity.
3. Pokoleniem dominującym tych roślin jest sporofit, który przyrasta na grubość. Rozsiewają się one za pomocą nasion, powstających z załączka leżącego na nieosłoniętym owocolistku (łusce nasiennej).
4. Sporofity tych roślin odznaczają się niezwykle różnorodnością form. Są one przeważnie owadopylne, rzadziej wiatro - lub wodopylne. Nasiono powstaje z załączka, rozwija się wewnątrz owocu.

- A. 1-A, 2-B; 3-C; 4-D;
- B. 1-B; 2-C; 3-D; 4-A;
- C. 1-C; 2-D; 3-A; 4-B;
- D. 1-D; 2-A; 3-B; 4-C.

Zadanie 12. (0 – 1)

W przyrodzie martwe szczątki zwierząt i roślin oraz ich odchody podlegają cyklicznym przemianom nazywanym krążeniem materii. Człowiek produkuje odpady, które nie rozkładają się w środowisku wcale lub proces ten trwa bardzo długo.

Odpadami szczególnie niebezpiecznymi dla środowiska są wszystkie z wyjątkiem:

- A. przeterminowane leki;
- B. energooszczędne żarówki;
- C. szklane butelki;
- D. baterie.

Zadanie 13. (0 – 1)

Kianianka polna to pasożytnicza bezielna roślina, która owija się dookoła łodyg wielu gatunków roślin i za pomocą ssawek wrasta do ich wiązek przewodzących. Jej silnie zredukowane liście nie są zdolne do pobierania z atmosfery dwutlenku węgla.

Między kianianką a rośliną, wokół której się owija, występuje oddziaływanie:

- A. pozytywne, bowiem kianianka otrzymuje z łodyg roślin związki potrzebne jej do życia;
- B. negatywne, bowiem kianianka pobiera z łodyg roślin cenne dla nich związki organiczne;
- C. obojętne, bowiem zarówno kianianka jak i inne gatunki roślin niczego nie zyskują i niczego nie tracą;
- D. nieantagonistyczne, bowiem oparte na obustronnej korzyści dla obu gatunków współżyjących z sobą.

Zadanie 14. (0 – 1)

Które ze zdań prawidłowo opisuje sytuację meteorologiczną w Polsce.

- A. Napływające latem nad Polskę powietrze polarno-morskie powoduje obniżenie temperatury i susze.
- B. Letni układ izoterm nad Polską jest południkowy, a zimowy równoleżnikowy.
- C. Halny powoduje znaczne obniżenie temperatury i obfite opady śniegu na północnych stokach Tatr.
- D. Powietrze arktyczne, napływające nad Polskę wiosną, sprowadza przymrozki i powoduje straty w sadownictwie.

Zadanie 15. (0 – 1)

Wskaż, które z poniższych zdań jest prawdziwe:

- A. Temperatura powietrza nie zależy od rodzaju podłoża, rozmieszczenia lądów i oceanów.
- B. Dobowe amplitudy temperatur w strefie okołorównikowej nie przekraczają kilku stopni.
- C. W miarę wzrostu wysokości nad poziom morza temperatura powietrza nie zmienia się.
- D. Gęsta pokrywa chmur w nocy powoduje spadek temperatury.

Zadanie 16. (0 – 1)

Przedstawiony poniżej opis dotyczy jednej z krain geograficznych Polski:

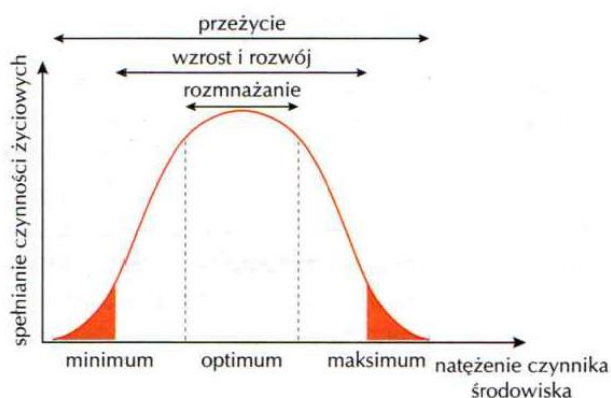
Jest jedną z najmłodszych krain geograficznych Polski, powstałą około 5 tys. lat temu. Charakteryzuje ją jednorodny równinny krajobraz pocięty licznymi ciekami wodnymi naturalnymi i sztucznymi. Mimo to występuje tam deficyt wody pitnej. Charakterystyczną cechą gospodarki jest rolnictwo z dominacją uprawy pszenicy.

- A. Kujawy
- B. Żuławy
- C. Polesie Lubelskie
- D. Nizina Szczecińska

Zadanie 17. (0 – 1)

Wykres przedstawia zakres tolerancji na czynnik środowiska pewnego gatunku zwierząt.

Wybierz poprawny wniosek, który można sformułować na podstawie poniższego wykresu.

J. Stawarz, Biologia, Warszawa 2006 r.

- A. Tempo wzrostu i rozwoju osobników danego gatunku nie zależy od wartości czynnika środowiska.
- B. Gatunek może przeprowadzać wszystkie czynności życiowe zarówno przy minimalnej, optymalnej jak i maksymalnej wartości czynnika środowiska.
- C. W obrębie optymalnego zakresu wartości czynnika gatunek może się wyłącznie rozmnażać.
- D. Wszystkie czynności życiowe gatunek może przeprowadzać wyłącznie w zakresie wartości optimum czynnika środowiska.

Zadanie 18. (0 – 1)

Zaznacz prawidłowy opis wzajemnego położenia Ziemi i Księżyca w nowiu.

- A. Widoczna jest cała tarcza Księżyca, a Ziemia znajduje się między Słońcem i Księżycem.
- B. Widoczna jest połowa tarczy Księżyca, który znajduje się między Ziemią i Słońcem.
- C. Księżyc znajduje się między Ziemią i Słońcem, a jego tarcza jest niewidoczna.
- D. Księżyc znajduje się między Ziemią i Słońcem oraz widoczna jest jego cała tarcza.

Zadanie 19. (0 – 1)

Zaznacz typ klimatu, który scharakteryzowano poniżej.

Średnia roczna temperatura wynosi od 5^oC do 10^oC. Amplituda temperatur rocznych przekracza 23^oC. Opady przeważają w porze letniej.

- A. zwrotnikowy suchy,
- B. podrównikowy suchy,
- C. śródziemnomorski,
- D. umiarkowany ciepły kontynentalny.

Zadanie 20. (0 – 1)

Wybierz zdanie wskazujące cechy charakterystyczne dla gadów.

- A. Prowadzą głównie lądowy tryb życia, ich ciało pokrywa skóra ze zrogowaciałym naskórkiem okresowo złuszcającym się, są zmiennocieplne.
- B. Są szeroko rozpowszechnione na całej ziemi, ich skóra posiada gruczoły oraz wiele ciałek zmysłowych, są stałocieplne.
- C. Są związane zarówno ze środowiskiem lądowym jak i wodnym, ich skóra posiada wiele gruczołów, są zmiennocieplne.
- D. Są szeroko rozpowszechnione na całej ziemi, ich skóra jest sucha, cienka i całkowicie pozbawiona gruczołów z wyjątkiem jednego, są stałocieplne.

Zadanie 21. (0 – 1)

Jednym z charakterystycznych rodzajów roślin żyjących w lasach bukowych jest żywiec. W Parku Krajobrazowym „Puszcza Zielonka” położonym na północny wschód od Poznania znajduje się stanowisko relikтового gatunku żywca dziewięciolistnego. W lasach bukowych Czarnorzecko-Strzyżowskiego Parku Krajobrazowego położonego w województwie podkarpackim występuje żywiec gruczołowaty.

Można stwierdzić, że żywiec dziewięciolistny i żywiec gruczołowaty należą do:

- A. tej samej populacji tego rodzaju;
- B. tej samej populacji tego samego gatunku;
- C. różnych populacji różnych gatunków;
- D. różnych populacji tego samego gatunku.

Zadanie 22. (0 – 1)

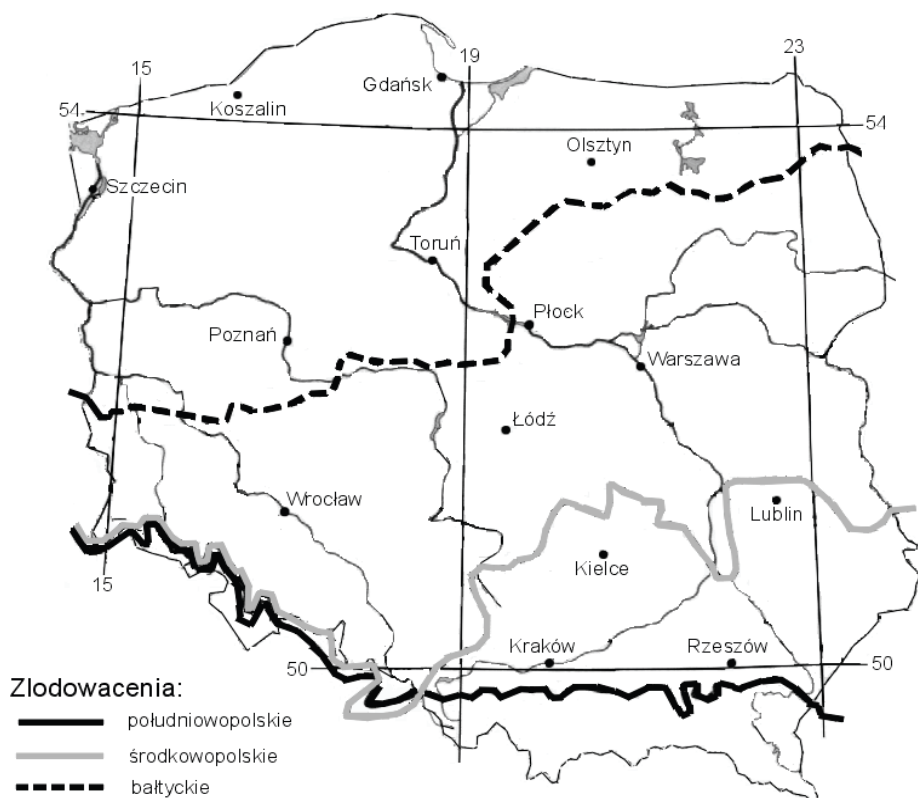
Terminem recykling określa się metody mające na celu:

- A. odzyskiwanie i ponowne wykorzystanie odpadów;
- B. bezpieczne składowanie odpadów;
- C. właściwe segregowanie odpadów;
- D. właściwe krążenie materii w ekosystemie.

Zadanie 23. (0 – 1)

Mapa przedstawia zasięgi zlodowaceń plejstocenyjskich na obszarze Polski.

Podkreśl nazwę krainy geograficznej, której obszar w plejstocenie nie znajdował się pod lądolodem.

- A. Bieszczady
- B. Pojezierze Suwalskie
- C. Przedgórze Sudeckie
- D. Wyżyna Krakowsko-Częstochowska

Zadanie 24. (0 – 1)

Parki Krajobrazowe są ostoją wielu gatunków ptaków wodnych.

Ich cechą charakterystyczną jest:

- A. Wydłużone ciało z punktem ciężkości w jego tylnej części oraz gęste, stale natłuszczone upierzenie, dziób często szeroki, płaski, opatrzony w listewki.
- B. Lekkie ciało z długą szyją na charakterystycznych długich nogach z długimi wąskimi, i szeroko rozstawionymi palcami, dziób zazwyczaj długi i cienki.
- C. Silnie umięśnione kończyny tylne, zredukowane skrzydła, brak sterówek na ogonie, brak grzebienia na mostku.
- D. Niewielkie ale masywne ciało, małe lecz dobrze umięśnione skrzydła, silne nogi zaopatrzone w pazury, krótki i mocny dziób.

Zadanie 25. (0 - 1)

Oceń, czy podane w tabeli przystosowania roślin do warunków życia na lądzie są prawdziwe czy fałszywe, a następnie zaznacz poprawną odpowiedź.

Warunki życia na lądzie	Przystosowania roślin	P	F
Zmienna wilgotność	Wykształcenie tkanki przewodzącej - łyka oraz skórki z aparatami szparkowymi umożliwiającymi regulację procesu parowania wody.	P	F
Duża dostępność światła	Wykształcenie tkanki okrywającej z warstwą kutykuli chroniącą przed promieniami UV i aparatami szparkowymi służącymi do wymiany gazowej.	P	F
Silne oddziaływania mechaniczne	Wykształcenie tkanek wzmacniających, zapewniających wytrzymałość na deptanie przez zwierzęta, złamania przez wiejące wiatry.	P	F
Mała gęstość środowiska	Wykształcenie tkanek twórczych zdolnych do regularnych podziałów, dzięki którym rośliny rosną na długość i na grubość.	P	F

- A. P, P, F, F
- B. P, P, P, F
- C. F, P, P, F
- D. F, P, F, P